

Dió - jelentősége

FAOSTAT	Ezer t	Ezer ha	t/ha
Világ	3.500	995	3,5
EU	170	70	2,4
Magyaró.	tonna	hektár	t/ha
FAOSTAT	4.320	4.340	1,0
FRUITVEB	10.200	6.380	1,6

- Növekvő tendencia, új telepítések
- A magyar dió korai, réspiaci termék; nettó exportörök vagyunk, évi 3 ezer t
- Alacsony termésátlagok (1,5-2 t/ha)
- VP-ben telepítésre ajánlott megyék: BAZ, Pest, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Vas
- 10 ha-tól gazdaságos?

Dió – termesztése 1.

- Kárpáti, francia, mandzsúriai, perzsa, kaliforniai fajtakörök
- VP-ben ajánlott fajták: Alsószentiváni 117, Bonifác, Chandler, Ferjean, Fernett, Fernor, Milotai bőtermő, Milotai intenzív, Milotai kései
- Szaporítása oltással (kézben, angolnyelven párosítás), szemzessel magonc-alanyokra (*J. regia*, *J. nigra*)
- Alany: rétegzés, majd vetés IV-ban, ősszel felszedés
- Ültetés nagy térállásra – VP-ben min. 200 tő/ha
- Szeret gömbkoronát nevelni (sudaras, kehely, kúpos, álsudar, szabad sudarú, sövény koronafarmák)

Gesztenye - jelentősége

FAOSTAT	Ezer t	Ezer ha	t/ha
Világ	2.000	530	3,9
EU	125	105	1,1
Magyaró.	tonna	hektár	t/ha
FAOSTAT	300	490	0,61
FRUITVEB		200-250 ?	

- Nincs nagyon üzemi ültetvény, szőrvány-gesztenyések, vad állományok; kisüzemi növény
- Kéregelhalás (*Cryphonectria parasitica*) pusztítása
- Évi 700-1000 t import
- VP-ben telepítésre ajánlott megyék: Bács-Kiskun, BAZ, Komárom-Esztergom, Somogy, Vas

Dió - alapismeretek

- *Juglandaceae* család – *Juglans regia*
- Jók a termőhelyi adottságaink
- **Környezeti igényei:** termesztésének É-i határán vagyunk; mélynyugalomban (nálunk hosszú) jó fagyűrő, de a késő tavaszi fagyok károsíthatják; jól tűri a forróságot, ha van elég víz; vízigényes (800-1.000 mm), de nálunk ritkán öntözik; szárazságot és szelet nem kedveli; sóérzékenyebb
- **Morfológia:** fa testalakulású; nagy kiterjedésű korona; váltivarú egylaki, ♂ virágrügy, ♀ vegyesrügy; dichogámia; középhosszú termővesszők; felnyíló csonthéjas termés

Dió – termesztése 2.

- Koronaalakítás: 130 cm-es törzsmagasság, max. 4-5 vázág, sudár megerősödésének gátlása
- Hosszú termőrefordulási idő
- Termőkorban rendszeres ritkító metszés
- Öntözés fontos lenne
- Sor- és sorközi takaró növényeknél juglon hatás figyelembe vétele
- Betakarítása a burkok felrepedésekor, jellemzően szeptemberben; kézi – leverés botokkal; gépi – rázógép (ág, törzs), rendszőrő gép
- Áruvá készítéshez tisztító, fehérítő és szárító gépek

Gesztenye - alapismeretek

- *Fagaceae* család – *Castanea sativa*
- **Környezeti igényei:** kiegyenlített időjárást és savanyúbb talajt kíván – D-Dunántúl, Ny-Dunántúl, Börzsöny; fagyok nem károsítják; talajjnyénél igazából a felvehető K-tartalom a döntő
- **Morfológia:** hosszú éltű; fa testalakulású; nagy kiterjedésű korona; váltivarú egylaki, ♂ virágrügy, ♀ vegyesrügy; igen későn virágozik (VI-VII); dichogámia, himelőző; középhosszú termővesszők; makk termés

Mogyoró - jelentősége

FAOSTAT	Ezer t	Ezer ha	t/ha
Világ	710	915	0,8
EU	108	99	1,1
Magyaró.	tonna	hektár	t/ha
FAOSTAT	53	130	0,41
FRUITVEB		60-70 ?	1 ?

- Kisüzemi, házikerti növény nálunk, kevés az áruültetvény
- Alacsony termésátlagok (1 t/ha), pedig jók a környezeti feltételek
- Évi 2-300 t import
- VP-ben telepítésre ajánlott megyék: Békés, BAZ, Pest, Somogy, SzSzB

Mogyoró - termesztése

- Nálunk főleg a pontusi fajtakör fajtái
- VP-ben ajánlott fajták: Barcelona, Bolwieri, Bőtermő nagy, Corabell, Cosford, Római mogyoró
- Szaporítás bujtással, dugványozással; amely fajtánál ez nem megy oltással magoncalanyokra, v. törökmogyoróra (törzsés)
- Művelési rendszerei: bokor alakú (6x6, 7x4 m) 6-10 vázággal, vagy törzsés (40-100 cm) fa (4,5-7 m x 3-4,5 m) 5-6 vázággal
- VP-ben min. 410 tő/ha
- Betakarítás: általában VIII/3- IX; földre leesett termések felszedése 2-3 naponta; esetleg rázás; 2-3 hetes időszak; 2-3 t/ha elérése reális

Mogyoró - alapismeretek

- *Betulaceae* család – *Corylus avellana*
- **Igéneyei:** természetességének É-i határán vagyunk; fényigényes; jó fagyűrő; 600-700 mm csapadékigény; szélre érzékeny
- **Morfológiája:** cserje testalakulás; váltivarú egylaki, ♂ virágrügy, ♀ vegyesrügy; nagyon korán virágzik; középhosszú és hosszú termővesszők; makk termés